

Devams?zl?k E?ilimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Devams?zl?k E?ilimi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19759>

Özet

Devamsızlık Etilimi Ölçeği (DEÖ), üniversite öğrencilerinin akademik süreçlere katıldıkları devamsızlık etimlerini sistematik olarak belirlemek amacıyla 2016 yılında geliştirilmiş özgün bir ölçme aracıdır. Ölçek, öğrencilerin derslere katılmama motivasyonları, akademik sorumluluktan kaçınma davranışları ve bu etimin altında yatan psikolojik faktörleri ölçmeyi hedefler. Geliştirme çalışması, üniversite öğrencilerinin devamsızlık etimlerinin saptanması ve bu etimlerin nedenlerinin incelenmesi için sağlam psikometrik temele sahip tek boyutlu bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Devamsızlık Etilimi Ölçeği, üniversite öğrencileri, devamsızlık, ölçek geliştirme, akademik katılım, psikometrik özellikler.

Yazarlar

A. Salih Şimşek, Cengiz Uurlu, Hakan Usta

Amaç

Devamsızlık Etilimi Ölçeği'nin temel amacı, yükseköretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin derslere katılmama yönündeki etimlerinin derecesini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle eğitim bilimleri ve psikoloji alanlarında, öğrenci başarısızlığı veya akademik motivasyon eksikliğini inceleyen araştırmacılar için tasarlanmıştır.

Ölçek geliştirme çalışması, bu etimin sadece basit bir davranışsal eylemden ibaret olmadığını, altında yatan çeşitli bilişsel ve duygusal faktörlerin bulunduğunu varsayarak, bu faktörleri tek bir yapı altında toplamayı hedeflemiştir. Böylece eğitim yöneticileri ve akademisyenler, devamsızlık risk grubundaki öğrencileri erken tespit edebilir ve uygun müdahale programlarını geliştirebilir.

Yapı

Ölçek, literatürde "Devamsızlık Etilimi" (DEÖ) olarak tanımlanan, bireyin akademik yükümlülüklerinden kasten veya motivasyon eksikliği nedeniyle uzak durma etimini ölçen psikolojik bir yapıyı temsil eder. Bu yapı, genellikle akademik öz düzenleme becerileri ve öğrenci başarısızlığı ile ters orantılıdır.

Yapılan faktör analizi sonuçlarına göre, Devamsızlık Etilimi Ölçeği, devamsızlık etimini kapsamlı bir şekilde temsil eden 28 maddeden oluşan ve tek bir boyutta toplanan bir yapı

sergilemektedir. Bu tek boyutlu yapı, devamsızlığın genel bir etilim olarak ele alınması akademik bağlamda en uygun model olduğunu göstermiştir.

Geçerlik

Devamsızlık Etilimi Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları, ölçeğin yapısal uygunluğunu ve ölçmek istediği yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek amacıyla yürütülmüştür. Ölçek geliştirme çalışmaları detayları, Şimşek ve arkadaşları (2016) tarafından yayımlanan orijinal makalede yer almaktadır.

Genellikle bu tür geliştirme çalışmaları, yapı geçerliliğini sağlamak için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılır. Ölçeğin tek boyutlu yapı olduğunu, ilgili literatürle uyumlu olduğunu ve akademik devamsızlık etilimini geçerli bir biçimde ölçtüğü raporlanmıştır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliği, maddelerin iç tutarlılığını ve ölçeğin zamana karşı istikrarını değerlendirmek için incelenmiştir. Orijinal çalışmada, ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa değeri) yüksek bulunarak, 28 maddenin devamsızlık etilimi yapısını tutarlı bir şekilde ölçtüğü teyit edilmiştir.

Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçek maddelerinin birbiriyle uyumlu olduğunu ve aynı temel yapıyı ölçmeye hizmet ettiğini göstermektedir. Detaylı güvenilirlik istatistikleri, ilgili akademik yayında (Şimşek et al., 2016) mevcuttur.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde gerçekleştirilen Faktör Analizi, Devamsızlık Etilimi Ölçeği'nin psikometrik yapısını belirlemiştir. Analiz sonucunda, ölçeğin 28 maddeden oluştuğu ve bu maddelerin tamamının tek bir faktör altında toplandığı belirlenmiştir. Bu tek faktör, "Genel Devamsızlık Etilimi" olarak adlandırılabilir. Bu monolitik yapı, devamsızlık davranışının farklı alt boyutlardan ziyade, genel bir etilim olarak ele alınabileceğini desteklemektedir.

Araç

Test Tipi: Geliştirme (Özgün Ölçek)

Format: 28 maddelik, tek boyutlu derecelendirme ölçeği (Derecelendirme formatı orijinal kaynaktan belirtilmemiş olsa da, tipik olarak Likert tipi kullanılır).

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Nüfus Grubu: Üniversite Öğrencileri

Yaş Grubu: Yükseköğretim seviyesindeki gençler ve genç yetişkinler (yaklaşık 18-25 yaş).

Nüfus Detayları: Türkiye'deki çeşitli üniversitelerde öğrenim gören lisans öğrencileri.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan bir anket formu. Öğrencilerden, devamsızlık eğilimi ile ilgili ifadelere ne ölçüde katıldıklarını belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Yükseköğretim, öğrenci performans, akademik motivasyon, psikometrik araç, öz bildirim ölçeği, tek boyutlu yapı.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresleri: A. Salih Şimşek: asalihsimsek@gmail.com

Yazın Adresi: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Devamsızlık Eğilimi Ölçeği, akademik araştırma ve eğitim amaçlı kullanıma açılmıştır. Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar A. Salih Şimşek ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilir.

Test Geliştirme Yılı: 2016

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı sonuçları, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi'nde (KEFAD) yayımlanmıştır. Orijinal makalenin PDF dosyasına buradan ulaşılabilir: kefad.ahievran.edu.tr.

Ölçeğin uygulama formu da ayrıca PDF olarak mevcuttur. Orijinal PDF buradan indirilebilir: devamsizlik-egilimi-olcegi-deo-toad.pdf

Kaynaklar

Şimşek, A. Uçurlu, C. ve Usta, H. (2016). Üniversite öğrencilerinin devamsızlık eğilimlerinin

belirlenmesi: Ölçek geli?tirme çal??mas?. *Ahi Evran Üniversitesi K?r?ehir E?itim Fak?ltesi Dergisi (KEFAD)*, 17(1), 297-311.

Devams?zl?k E?ilimi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri orijinal kaynakta listelenmedi?i için, bu bölüm bo? bırak?lm??t?r. Maddeler için orijinal referansa ba?vurulmas? gerekmektedir.

Maddeler, orijinal kaynakta (?im?ek, U?urlu ve Usta, 2016) detayl? olarak sunulmu?tur.

ARABPSYCHOLOGY.COM